

4.8.10. Импровизация

Въпреки постоянното търсене на структура, ролята на импровизацията в образователния театър е изключително. Това е така, защото зададените ситуации са непълни, а самото тяхно развитие чрез проиграване постоянно открива различни варианти. Освен това импровизацията е нова възможност за изява на участниците, тя е свързана с техния по-конкретен, спонтанен начин на реагиране и на обхващане на ситуацията. Затова и не е изключено при представяне на проблем, въпреки подготовката, да се осъществят няколко импровизации в рамките на двадесетина минути.

На практика при импровизацията участниците са принудени да реагират моментално в рамките на една фиктивна ситуация. Те са предизвикани от случилото се; трябва да намерят отговори и насоки по време на работата си; да установят нови взаимодействия и диалог помежду си, с водещия или с публиката.

Водещият дава възможност за пълна изява, не ограничава времето и следи потенциала на ситуацията. Импровизацията може да породии цяла драматична сцена, която да бъде предмет на по-нататъшно обсъждане и проиграване. Така импровизацията се вгражда в модела на образователния театър, тя е негова нормална част, а участниците започват да я приемат като нещо естествено и необходимо.

На импровизациите в процеса на драматизация се противопоставя моделът на отразяване, на обсъждане с неговия относително предвидим характер, със последователността на задаваните въпроси, с изследването на възприятията, чувствата и мислите, с обсъждането на правни елементи, на поведенчески стратегии, с оценяването на поведението от гледна точка на разглежданите образователни, семейни, общностни норми.

4.9. Езикът и драмата

Ролята на езика и на изразяването в образователния театър е изключителна. Почти навсякъде родителите-роми имат проблеми при изразяването на езика на мнозинството. Те са с ограничен езиков запас, не познават добре правилата на синтаксиса, на граматиката. **За тях участието в драматизация представлява борба и усилие за изразяване на чужд език.** Така ситуацията става двойно сложна— от една страна езикът е чужд, а от друга — те трябва да